

A TISZÁNINENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1883. június 25., 26-ik napjain

SÁROSPATAKON TARTOTT NYÁRI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

BÁLINT JÓZSEF,

egyházkerületi főjegyző.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD BÉLA, A REF. FOISKOLA BETŰIVEL.

1883.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1883. június 25., 26. napjain Sárospatakon tartott nyári közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1883. évi június hó 25., 26-ik napjain, Sárospatakon tartotta meg, a főiskolai közvizsgákkal egyidejűleg, nyári közgyűlését. Elnökölték: *Kun Bertalan*, szuperintendens és *ifj. báró Vay Miklós*, alsózempléni egyházmegyei segédgondnok urak.

Jelen voltak mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: Fodor Pál, esperes; *Veress Sámuel*, *Idrányi Ferenc*, *Béky Sámuel*, papi tanácsbírák.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Bornemisza József, esperes; *Édes Abrahám*, *Futó Sámuel*, papi tanácsbírák.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Debreczeni Gábor, esperes; *Ragályi György*, egyházmegyei gondnok; *Apostol Mihály*, papi tanácsbíró.

A gömöri egyházmegyéből: Nagy Pál, esperes; *Réthy József*, papi tanácsbíró.

A tornai egyházmegyéből: Lükő Géza, egyházmegyei gondnok; *Vajányi Lajos*, papi; *Csiszár István* és *Vécsey József*, világi tanácsbírák; *Kapossy György*, egyházmegyei főjegyző.

Az ungi egyházmegyéből: Szabó András, esperes; *Kovács Károly*, egyházmegyei gondnok; *Makay Dániel*, *Szabó József*, papi tanácsbírák; *Orémus Dániel*, egyházmegyei főjegyző.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Kopré Ferenc, esperes; *Ifj. báró Vay Miklós*, egyházmegyei gondnok; *Terhes Barna*, papi; *Bódogh Károly*, *Dr. Lengyel Endre*, világi tanácsbírák.

A felsőzempléni egyházmegyéből: Kálniczky János, esperes; *Dudás Lajos*, papi; *Izsák János*, *Dókus Gyula*, világi tanácsbírák; *Böszörményi Károly*, egyházmegyei főjegyző.

A sárospataki főiskola részéről: Fejes István, papi, *Hegedűs László*, világi algondnokok; *Radácsi György*, akadémiai és *Kovácsi Sándor*, gimnáziumi igazgató; *Németh László*, jogigazgató; az *igazgatótanács*, gazdasági választmány s az összes tanári kar testületileg.

Jegyzőktől: Bálint József, egyházkerületi fő-; *Mitrovics Gyula*, al-; *Bizony Ákos*, helyettesített világi jegyzők.

1. Elnök, püspök úr, buzgó imában Isten gyámolító segedelmét kérvén köztanácskozásunkra, s szívélyesen üdvözölvén a gyűlési közönséget:
a gyűlést megnyitottnak nyilvánította.
2. Főgondnokunknak jelen közgyűlésünkről fontos okok miatt történt elmaradása elnökileg jelentetvén:
Sajnos tudomásul vétetett, s ennek következtében a világi elnökségre Ragályi György, felsőborsodi egyházmegyei gondnok kéretett föl, ki is e főlhívásnak engedve, az elnöki széket közgyűlésünk szívélyes üdvözlete mellett elfoglalta, s kit későbbben az elnöki tisztek teljesítésében ifjabb báró Vay Miklós, alsózempléni egyházmegyei gondnok követett.
3. A képviselők megbízó-levelei
igazoltattak.
4. A folyó évi tavaszi egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyve 36. pontjára vonatkozólag, a megürült főiskolai világi algondnoki hivatal betöltése céljából, az egyházak szavazatai az egyházmegyékből beadatván, azok a közgyűlés kezdetével azonnal felbontattak, s a pontosan fölszámított és kellékeire nézve megbírált szavazatok eredménye következőkben tüntettetik föl.

A főiskolai világi algondnoki hivatalra beadott és pedig törvényes kellékekkel kiállított szavazat, az egyházkerületbeli egyházaktól és tanintézetektől bejött összesen 340. Ezen többfelé elágazott szavazatokból legtöbb szavazatot nyertek: Dókus József 96-ot, Ragályi György pedig 34-et. Részint nem szavazott, részint a törvényes formák hiányával szavazott 11 egyház.

Ezek szerint, amennyiben általános szótöbbséget senkisémet nyert, a két legtöbb szavazatot nyert világi férfiú leendne új szavazás alá kijelölendő. Azonban Ragályi György magát teljes határozottsággal kéri a kijelölésből kihagyatni, mert bármennyire megtisztelőnek tekintené is magára nézve, a közbizalomnak az ő netalán történhető megválasztásában való nyilvánulását; de minden más tekintetek mellőzésével, főleg és egyedül lakásának a főiskolától való nagy távolsága miatt sem fogadhatná el a főiskolai algondnokságot; egyházkerületünk tehát többször ismételt, de sikertelen kérése után, sajnálattal bár s mégis engedni kénytelen lévén a köztiszteletű férfiú ebbeli szerény kérelmének: új szavazás alá, Dókus József mellé, az utánna legtöbb, t. i. 32 szavazatot nyert Teleky Pétert jelöli ki; utasítatván az egyházmegyék, hogy az ekként kijelölt férfiakra, az egyházaknak ujonnan adandó szavazataikat, legközelebbi őszi közgyűlésünkre adják be. Ezzel kapcsolatban:

5. Azon bizottság is, mely egyházkerületi közgyűlésünk által, az egyházkerületi világi főjegyzői és aljegyzői hivatal betöltése végett, a folyó évi tavaszi közgyűlés jegyzőkönyve 110. és 111. szám alatt kelt határozat értelmében beadatott szavazatok felbontására és összeszámitására küldetett ki. jelentésében tudatta, hogy az egyházkerületi világi főjegyzői hivatalra beadott 355 szavazat közül, 354 szavazat Debreczeni Bertalanra esik; az aljegyzői hivatalra beadott szavazatok közül pedig Bizony Ákos 57, Dr. Kovács Gábor, miskolci lyceumi tanár 29, Szalay László, ügyvéd, szintén 29 szavazatot kaptak, a többi szavazatok még több jelölt között oszolván meg.

Ezen jelentés alapján, midőn egyházkerületünk, Debreczeni Bertalant ujlag szívesen és örömmel üdvözli eddig is annyi buzgalommal folytatott hivatalában, kívánja, hogy ez irányban kifejtett tevékenységét hosszú időn át nekünk szentelhesse. Minthogy pedig Bizony Ákos, részint azon oknál fogva, mert az aljegyzői hivatalt, egyházkerületi ügyészi hivatalával összeférhetlennek tartja, részint mert sokoldalú elfoglaltatásai miatt, azt, legjobb akarata mellett különben sem fogadhatja

el, a jelöltségtől visszalépett, a világi aljegyzői hivatalra, új választás végett, a legtöbb szavazatot nyert jelöltek közül Dr. Kovács Gábor és Szalay László tüzetnek ki; felhivatván az egyházmegyék esperesei, hogy gondoskodjanak afelől, hogy a szavazatok már legközelebbi őszi egyházkerületi gyűlésünkre beadassanak.

6. Ugyancsak a folyó évi tavaszi egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyve 14. pontjára nézve, vonatkozással a múlt évi kassai őszi egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 57. pontjára, az áttérési esetek anyakönyvezésére szükséges utasítás megkészítése s az evégett benyújtott mintázat átvizsgálása, püspök és Bizony Ákos urakra bizatván: az beadatott,

s jóváhagyatva, annak kellő számú példányban leendő kinyomatásával és az egyházmegyékhez kiküldésével, püspöki hivatalunk bizatott meg.

7. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 16. száma alatt, az alsóborsodi egyházmegyebeli szederkényi egyháznak, a tanítói hivatal állandósítása iránti kérelmére s intézkedésére nézve, a díjlevél azon utasítással tétetvén vissza az alsóborsodi egyházmegyéhez, hogy ezt a jövedelem összes fölszámításával terjeszsze föl.

Amennyiben pedig még ez meg nem történt, ujjalag sürgettetik.

8. Ugyanazon közgyűlésünk 13. száma alatt hozott jegyzőkönyvi határozatának értelmében, a fölszentelt lelkészeknek kiadatni szokott oklevél ügyének végleges elintézése, jelen gyűlésünkre tüzetvén ki:

Püspöki hivatalunk és a jegyzői kar bizatott meg, hogy az eddig szokásban levő oklevél nyelvezetén megtevén a netalán szükségesnek mutatkozó javításokat, gondoskodjanak annak újból való nyomtatásáról, különösen felügyelvén arra, hogy az egésznek külső kiállítása a mostaninál ízlésteljesebb s általában az ilyen okmányok szokásos díszes alakának minden tekintetben megfelelő legyen.

9. Ugyanazon közgyűlésünk 38. szám alatt kelt határozatában, a sárospataki főiskolai tanári kar azzal bizatott meg, hogy a főiskolai kormányzati szabályok teljessé tétele végett, dolgozza ki s terjeszsze egyházkerületi közgyűlésünk elé a „szépészeti és műrégészeti,“ valamint a „természettani és természetrajzi múzeumra“ vonatkozó szabályokat. Ehez képest felolvastatott a tanári karnak ez irányban benyújtott javaslata, s a főiskolai igazgató-tanácsnak erre vonatkozó s némely módosításokat is ajánló jegyzőkönyvi kivonata.

Az említett múzeumok kezelésére vonatkozó rendszabályokat egyházkerületünk, a benyújtott javaslat alapján s az igazgató-tanács által ajánlott módosítások figyelembe való vételével, eképen állapítja meg s iktatja be a főiskolai kormányzati szabályok egészébe:

XIII. Szépészeti és műrégészeti múzeumör. 26. §. 1. A szépészeti és műrégészeti múzeum öre, a tanári kar és igazgató-tanács ajánlatára, az összes tanári karból, az egyházkerületi közgyűlés által választatik. 2. A főiskolai pénztárból kiutalt s kezelése alá adott pénzekről számadással tartozik. 3. A múzeumi tárgyakat leltár mellett veszi át, gondozza, a leltárba a gyarapodást vagy netaláni apadást időről-időre feljegyzi és azt kívánatra az igazgató-tanácsához beterjeszti és évenként láttamoztatja. 4. A felesleges példányok kicserélésére vagy értékesítésére nézve, a köziskolai szék útján, az igazgató-tanácsához javaslatot terjeszt. 5. A múzeum gyarapítása végett javaslatokat terjeszt a köziskolai szék s ennek közvetítésével az igazgató-tanács elé. 6. A köziskolai szék által meghatározott időben a múzeumot az ifjúság és a látogató vendégek részére nyitva tartja. 7. A múzeumról az évi értesítőben tudósítást közöl.

XIV. Természettani múzeumör. 27-ik §. 1. A természettani múzeum öre, a természettan rendes tanára. 2. A múzeumi tárgyakat leltár mellett veszi át, gon-

dozza és a leltárba a gyarapodást és apadást időről-időre feljegyzi és azt, kívánatra, az igazgató-tanács-hoz beterjeszti és évenként láttamoztatja. 3. A hiányos vagy megromlott eszközök és segédszerek kicseréléséről s kijavításáról gondoskodik. 4. A múzeum gyarapítása végett javaslatokat terjeszt a köziskolai szék s ennek útján az igazgató-tanács elé. A költségvetés keretén belől megrendeléseket tesz s azokról számadást vezet; a költségvetés keretét haladó megrendeléseket azonban tartozik az igazgató-tanács helybenhagyása alá terjeszteni. 5. A múzeumot, a köziskolai szék által meghatározott időben, az ifjúság és látogató vendégek részére nyitva tartja. 6. A múzeumról az iskolai értesítőben tudósítást közöl.

XV. Természetráji múzeum ör. 28. §. 1. A természetráji múzeum öre: a természetráji rendes tanára. 2. A természettani múzeum örre vonatkozó szabályok alatt áll.

E rendszabályokkal ekép teljesen kiegészítve lévén az egész kormányzati rendszabály, annak kinyomatása elhatároztatik s a nyomtatandó példányok számának, a szükséghez mért meghatározása, az igazgató-tanács belátására bizatik.

10. Ugyancsak tavaszi közgyűlésünk 39. számú határozatában arra hivatott fel a főiskolai tanári kar, hogy az igazgató-tanács-csal egyetértve, hasonlitsa össze úgy a zsinat által szentesített, a középiskolai oktatásra vonatkozó törvényeket, mint azon dolgozatot is, melyet egyházkerületünk, a sárospataki főiskola tantervét illetőleg, tárgyalási alapúl, általánosságban már régebben elfogadott, a legújabbban hozott országos középiskolai törvénynyel. Felolvastatott azért egyrészlől a tanári karnak, másrészlől ezzel összeköttetésben az igazgató-tanácsnak következő kimerítő előterjesztése:

I.

Kivonat a sárospataki gimnáziumi szék XX-ik ülése jegyzőkönyvéből.

Olvastatott azon bizottság jelentése, mely a főtiszt. egyházkerület utasítása folytán, a köziskolai szék megbízásából a gimnáziumi szék által küldetett ki oly célból, hogy „összehasonlítván úgy a zsinat által alkotott, a középiskolákra vonatkozó törvényeket, mint azon dolgozatot is, melyet az egyházkerület, a sárospataki főiskola tantervét illetőleg, tárgyalási alapúl, általánosságban már régebben elfogadott, az országos középiskolai törvényekkel, illetőleg miniszteri tantervvel: nyujtsa a nyári egyházkerületi gyűlés elé egy kimerítő javaslatot. A bizottság, feladatának teljesen megfelelőleg, megtette az összehasonlítást a három, illetőleg csak két tanterv között, amennyiben a zsinati munkálat részletezésekre nem bocsátkozván, az figyelmen kívül hagyatott; jelentésében kiemelte a különbséget, mi a miniszteri tanterv s a sárospataki főiskola tantervezete között létezik; sőt, hogy az egész összehasonlítás világosabbá, mintegy szemléletesebbé váljék, jelentéséhez egy táblázatot is csatolt, melyen a két tanterv összes tananyaga, osztályonként, párhuzamosan fel van tüntetve; ki van jelölve az is, hogy úgy a miniszteri tanterv, mint a főiskola tantervezete mennyi időt kíván fordítani a beosztott tananyag feldolgozására; konstatálva van végül az, hogy a gimnáziumoknak az országos törvényekben is körvonalazott összes tananyaga épenúgy befoglaltatik a főiskolai tantervezetben, mint a miniszterében s csakis a feldolgozás módjára van imitt-amott kevés, de nem épen lényegtelen különbség. És épen ez utóbbi körülmény vezette a bizottságot arra, hogy a főtiszt. egyházkerület által kívánt kimerítő javaslatúl, bizonyos módosítással, a sárospataki főiskola tanári kara által készített tantervet nyujtsa be; tudván azt, hogy ennek az összes tanári kar által történt készítésekor, a már akkor is ismerf miniszteri tantervtől való tananyag-beosztási eltérés a tanári kar nagy részének beleegyezésével s nagy többségének elhatározásával történt. Gimnáziumi szék a bizottság munkálatát helyesnek találván, azt tudomásúl veszi. Minthogy azonban a bizottság munkálatában kimutatott azon különb-

ségeket, melyek a sárospataki főiskola tantervezetét, különösen a tananyag beosztására nézve a miniszteri tantervtől elütővé teszi, sokkal fontosabbnak tartja, mintsem azokon csak úgy egyszerűen keresztülsíklani jónak látná: a bizottsági munkálatot csak általános tárgyalási alapul teszi magáévá, azért, hogy annak útmutatása nyomán, a főiskolai tantervezet eltéréseit a miniszterétől mégegyszer és újból tegye beható tanácskozás tárgyává. Teszi pedig ezt részint az opportunitás, azaz a miniszteri tantervhez való közeledés szempontjából, hogy elszigetelve ne legyünk a miniszter közvetlen felügyelete alatt álló tanintézetektől: részint, hogy a főiskolai tantervezet készítése óta netalán megváltozott és esetleg azzal ellenkező nézeteit érvényesíthesse; részint, végre, hogy az ellenkezőket lehetőleg kibékítve, engedjen a főiskolai tantervezetből ott, hol intentioi veszélyeztetve nincsenek, s vegye át a miniszteri tantervből azt, amit ugyancsak céljához képest hasznosnak, üdvösnek s könnyebbitőnek remél. Ily szempontok vezérelvén a tanári kart, több napi hosszas üléseiben, igen fontos elvi kérdések kifejtése és eldöntése után, következőkben állapodott meg:

A magyar nyelv tananyagának beosztása majdnem egészen maradjon úgy, mint a mi tantervezetünkben van, részint azért, mert csekély különbségeket tüntet fel a miniszteri tantervtől egész a VII-ik osztályig; részint, mert helyesebb beosztásra vall, mint amaz. Így például, a miénkben hiányzik ugyan a III-ad osztály tananyagából a metrika, de megvan a IV-ikben és ez helyesebb, amennyiben annak elsajátítása fejlettebb nyelvérzékét kíván egy III-ik osztályú tanulónál; továbbá, mi a IV. osztályban tanítani kívánjuk a kisebb ügyiratok szerkesztését, mi a miniszteri tantervből hiányzik; de mi ennek megtartását azért látjuk célszerűnek, mert a IV. osztályból sok növendék lép ki az életbe, hol azok ismeretének nagy hasznát veszi. Legnagyobb különbség van az irodalomtörténet tanítására nézve, amennyiben mi a VII-ik, VIII-ik, a miniszteri tanterv pedig csak a VIII-ad osztályban taníttatja azt, a VII-ben ehelyett rendszeres poetikát adván. Itt opportunitási szempontból, hogy elszigetelve ne maradjunk, átveszszük a főiskolai tantervbe, a VII. osztály első felére a poetikát, de más oldalról az irodalomtörténetet is tanítjuk a VII-ik osztály második felében is, mert azt akarjuk, hogy a tanuló ne csak az újabb kor irodalmával ismerkedjék meg, hanem, hogy nyelvészeti ismereteit is kellőleg bővítse a régi nyelvemlékek stb. tanulmányozásánál. Az ilyen irodalomtörténet tanulására kevésnek tartjuk a VIII-ad osztályt.

A latin nyelvet szintén a főiskolai tanterv szerint óhajtjuk taníttatni, azon különbséggel, hogy a IV. osztályból kihagyjuk Julius Caesart, amennyiben egy IV-ed osztályú tanuló nem értheti meg kellőleg azon mély politikai dolgokat, melyek Caesarban elő vannak adva; de meg igen nehéznek is tudjuk azt a IV. osztály számára. Helyette Corneliusnak és Phaedrusrnak nehezebb darabjait kívánjuk itt fordíttatni. A VI. osztályban pedig elegendőnek tartjuk Salustiust, Virgil Aeneis-ét, s hogy a magyar nyelv tanítása (szónoklattan) is támogattassék, Cicero egyik beszédét.

A két tanterv közötti legnagyobb eltérés abban van, hogy a miniszter a természetrajzot a földrajzzal kapcsolatban taníttatja az alsó osztályokban, mi pedig külön-külön mindkét tantárgyat. Hogy miért látta tanári kar is ez utóbbit helyesebbnek, annak bővebb indokolását, a tantervezetünkben felhozattak után, feleslegesnek tartjuk. Mindazáltal, hogy az elszigeteltségtől tanintézetünket megóvjuk, a tananyag osztályonkénti beosztását a miniszteri tanterv szerint kívánjuk megállapíttatni, t. i. a földrajzot épenúgy, mint a miniszteri tantervben kijelölve van, a rendszeres természetrajzot pedig szintén az V. és VI., sőt még a IV. osztályban is taníttatni kívánjuk.

Hasonlóképen járunk el a történet és mennyiségtan anyagának beosztására nézve is; azaz közeledünk a miniszteri tantervhez annyiban, hogy a történet megkezdését mi is áthelyezzük a IV. osztályba az V-ikből; a mennyiségtannál pedig a határozatlan egyenletek tanát áthelyezzük a VII. osztályból a VIII-ikba.

A rajzoló geometriára vonatkozólag, minthogy végeredményében a mi tantervezetünk összevág a miniszterével, de mivel a miénkben a tananyag beosztása helyesebb, sokkal fokozatosabb és így célravezetőbb: itt is a tanári kar tantervjavaslatát kívánjuk elfogadtatni.

Végre, minthogy a tornászatból épen a miniszter közvetlen felügyelete alatt álló tanintézetekben működő tornatanárok kívánják a céllövészetet elhagyni: azt ami tantervünkben is kihagyatni kívánjuk.

A gimnázium többi, most fel nem említett tantárgyainak tanítására vonatkozólag, mint-hogy semmi lényeges különbség nincs a két tanterv intézkedése közt, az egyöntetűség kedvéért, a miniszteri tanterv utasításait kívánjuk életbeléptetni.

Az időre vonatkozólag pedig, mely a gimnáziumi összes tananyag feldolgozására szükséges, tanári kar azon elvből indul ki, hogy — mivel a főiskolai tantervezetben mindazon tananyag fel van ölelve, mely a miniszteri tantervezetben, a miniszter közvetlen felügyelete alatt álló gimnáziumok számára kitűzetett — habár módszerünket eléggé célravezetőnek találjuk is, mégsem lehet azt sokkal kevesebb órán elvégezni, mint amennyi arra a miniszteri tantervezetben megállapítva van. Azért, eltérőleg a tantervezetünkben meghatározott óraszámotól, az egyes osztályokban következőleg állapítjuk meg a heti óraszámot.

I. osztály 26; II. osztály 26; III. osztály 28; IV. osztály 30; V. osztály 30; VI. osztály 31; VII. osztály 31; VIII. osztály 34, összesen 238; természetesen, hogy ezen összeg a vallás-, ének- és tornatanítására szánt órákat is magában foglalja.

II.

Kivonat a sárospataki főiskolai igazgató-tanács 1883. évi június 18-ik napján tartott ülése jegyzőkönyvéből.

Olvastatott a köziskolai szék folyó évi június 12-én tartott ülése jegyzőkönyvének 2-ik számú kivonata kapcsán, a további intézkedés céljából az igazgató-tanács-hoz áttett s a gimnáziumi szék május 29-én tartott ülésében tárgyalta és elfogadott azon bizottsági munkálat, melynek feladatul tűzött, hogy összehasonlítván úgy a zsinat által alkotott, a középiskolákra vonatkozó törvényeket, mint azon dolgot is, melyet egyházkerületünknek még 1880-ik évi júniusi közgyűlése, a sárospataki gimnázium tantervét illetőleg tárgyalási alapul, általánosságban elfogadott, az országos középiskolai törvényekkel, illetőleg, miniszteri tantervvel: nyujtsa a nyári egyházkerületi gyűlés elé egy kimerítő javaslatot.

A tanári karnak ezen előterjesztésében az egyes tantárgyak méltatását és beosztását illetőleg tett javaslata általában az igazgató-tanács helyeslésével találkozván, azt a főtiszteletű egyházkerülethez némi módosításokkal terjeszti fel; nevezetesen, a kinyomtatva levő tantervjavaslatunk 24-ik lapján, a magyar nyelv és irodalomról szóló fejezetben, a IV-ik osztályra vonatkozó b) pontban e kifejezés: Rövid verstan, töröltetvén, szövegül maradjon ennyi: A versek költői alakjának megismertetése.

A 25. lapon, a VII. osztályra vonatkozó a) pont alatt, ehelyett: Irodalomtörténet 1772-ig, tétessék: Rendszeres poétika és irodalomtörténet 1772-ig.

A latin nyelv tananyagának beosztását tárgyzó részben, 31-ik lap a) alatti szövegbe felveendő: A négy alsó osztályban az alak- és mondattan megfelelő fordítási gyakorlatokkal kezeltessék latinból magyarra és magyarból latinra, összekötve a III-ik osztályban szemelvényekkel Phaedrusból és Corneliusból; a IV-ik osztályban Julius Caesarból és Ovidius Metamorphosisából.

A köziskolai szék jelen betérjesztvényében III., IV. pont alatt, a természetrajz- és földrajznak, a miniszteri tantervtől eltérőleg, az alsó osztályokban nem kapcsolatosan, hanem külön-külön tanítására; V. és VI. alatt a mennyiségtanra; VII. pont alatt a rajzoló mértanra; VIII. alatt a tornászati gyakorlatokra vonatkozó tanárkari javaslat indokainál fogva helyeseltetik; valamint a tanári kar azon kijelentése is, miszerint a gimnázium többi itt föl

nem említett tantárgyainak tanítására vonatkozólag, minthogy semmi lényeges különbség nincs a miniszteri tanterv és a mi tantervünk intézkedései között, az egyöntetűség kedvéért, a miniszteri tanterv utasításait kívánja életbeléptetni.

Az időre vonatkozólag pedig, mely a gimnáziumi összes tananyag feldolgozására szükséges, vagyis a tanári kar előterjesztésében az egyes osztályokra nézve javasolt heti óraszám tekintetében, igazgató-tanács, a tanári karral megindított beható tanácskozások eredményeként alábbi, a középiskolai országos törvény keretén belől, tanárok és tanítványok túlterhelésének kiküldésével, legjobb belátása szerint kombinált órabeosztási tervezetet fogadta el:

I-ső osztályban. Vallástanból 2, magyar nyelvből 4, latinból 6, földrajz-történelemből 3, mennyiségtanból 3, rajzoló mértanból 2, énekből 2, szépírászathból 1, tornászathból 2, összesen 25 óra.

II-ik osztályban. Vallástan 2, magyar nyelv 4, latin 6, földrajz-történelem 2, mennyiségtan 3, természetrajz 2, rajzoló mértan 2, ének 2, szépírászat 1, tornászat 2, összesen 26 óra.

III-ik osztályban. Vallástan 2, magyar nyelv 3, latin 5, német nyelv 3, földrajz és történelem 2, mennyiségtan 3, természettan 2, rajzoló mértan 2, ének 2, tornászat 2, összesen 26 óra.

IV-ik osztályban. Vallástan 2, magyar nyelv 3, latin 5, német 3, földrajz és történelem 2+3, mennyiségtan 3, természettan 3, rajzoló mértan 2, ének 2, tornászat 2, összesen 30 óra.

V-ik osztályban. Vallástan 2, magyar nyelv 3, latin 5, görög nyelv 5, német nyelv 3, földrajz-történelem 3, mennyiségtan 3, természettan 3, ének 2, tornászat 2, összesen 31 óra.

VI-ik osztályban. Vallástan 2, magyar nyelv 3, latin nyelv 5, görög nyelv 5, német nyelv 3, földrajz-történelem 3, mennyiségtan 3, természettan 3, ének 2, tornászat 2, összesen 31 óra.

VII-ik osztályban. Vallástan 2, magyar nyelv 3, latin 5, görög nyelv 4, német nyelv 3, földrajz-történelem 3, mennyiségtan 3, természettan 4, ének 2, tornászat 2, összesen 31 óra.

VIII-ik osztályban. Vallástan 2, magyar nyelv 3, latin nyelv 5, görög nyelv 4, német nyelv 3, földrajz-történelem 3, mennyiségtan 2, természettan 4, bölcsészeti előtan 2, ének 2, tornászat 2, összesen 32 óra.

Eszerint vallástanításra fordítatik mindenik osztályban hetenkint 2 óra. Heti óraszám 16.

Magyar nyelv taníttatik az I. és II. osztályban 4—4, a többi osztályokban 3—3 órán. Heti óraszám 26.

Latin nyelv az I. és II. osztályban 6—6, többi osztályokban 5—5 órán. Heti óraszám 42.

Görög nyelv az V. és VI. osztályban 5—5, a VII. és VIII. osztályban 4—4 órán. Heti óraszám 18.

Német nyelv a III—VIII. osztályokban 3—3 órán. Heti óraszám 18.

Földrajz és történelem az I. osztályban 3, a II. és III. osztályban 2—2, a IV. osztályban 2+3, a többi felsőbb osztályokban 3—3 órán. Heti óraszám 24.

Mennyiségtan az I—VII. osztályokban 3—3, a VIII. osztályban hetenkint 2—2 órán. Heti óraszám 23.

Természettudományok a II. és III. osztályban 2—2, a IV—VI. osztályokban 3—3, a VII. és VIII. osztályban 4—4 órán. Heti óraszám 21.

Bölcsészeti előtan a VIII-ik osztályban hetenkint 2 órán.

Rajzoló mértan az I—IV. osztályokban 2—2 órán. Heti óraszám 8.

Ének mindenik osztályban 2—2. Heti óraszám 16.

Szépírászat az I. és II. osztályban 1—1. Heti óraszám 2.

Tornászat minden osztályllyal 2—2 órán. Heti óraszám 16.

Az egész gimnázium heti óraszámja összesen 232.

Egyházkerületünk, úgy a tanári karnak megállapított nézetét, általában, mint az igazgató-tanácsnak arra tett módosító észrevételeit egészben és részleteiben magáévá tevén, a benyújtott dolgozatokban megjelölt tananyagot, a megállapított óraszámot, valamint a tananyagot a működő tanárok között leendő kiosztását ezenel helybenhagyja és megerősíti, s az egész tantervnek ilyen alakjában való keresztülvitelét, saját intézeteiben, már az 188³/₄. iskolai évre elhatározza; utasítja egyszersmind a legközelebbi napokban megtartandó egyetemes tanügyi gyűlésekben résztvevő tanügyi bizottsági tagjait arra, hogy ott, az ez irányban megindítandó tanácskozásokban, egyházkerületünknek mostani megállapodásaihoz tartsák magukat, s a középiskolai oktatásnak a magunk által elfogadott irányban való rendezésére hassanak; megújítván egyébiránt egyházkerületünk e tekintetben már több ízben határozottan hangsúlyozott abbéli meggyőződését is, hogy az egyetemes konventnek joga lehet ugyan az oktatás egyöntetűbbé tételére végett egy nagygyűléstől megvont keretet megállapítani, de amelylyel szemben, egyházkerületünk a zsinati törvények értelmében mindenkor fentartja azon jogát, hogy saját intézeteit legjobb belátása és a körülmények figyelembe való vétele mellett rendezze be.

11. Ugyanazon jegyzőkönyv 39. pontját illetőleg, az egyházkerületek, az egyetemes konvent folyó évi január havában tartott ülése jegyzőkönyvének 24. számú határozatánál fogva, arra is föl lévén szólítva, miszerint lehetőleg, már a jövő 188³/₄. tanévben kezdjék meg az egyházi törvény értelmében az alsóbb iskolák átalakítását és szervezését is és hogy eljárásuk eredményéről, a keblökben létező alsóbb iskolák berendezéséről, hiányairól, ezen törvény foganatosításának akadályairól, már a jövő évben tegyenek tájékozó jelentést s szolgáltatassák ki a szükséges adatokat, hogy azok kellő időben a konvent elé terjesztethessenek.

Amennyiben azonban, egyházkerületünk részéről az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság e részben való megbízatásához képest, már előzetesen teljesítette föladatát, azáltal, hogy az egyházkerület kebelében létező népiskolák berendezéséről, hiányairól, épen a jelzett irányban, a szükséges kimutatásokat megtette és a kívánt adatokat egybeállítván, ez iránt jelentését még a múlt évi kassai őszi közgyűlésünkre fölterjesztette, hol azok jóváhagyatván el is fogadtattak; mindezen adatok, a konvent jegyzőkönyve fennebb jelzett pontjának megfelelőleg s az abban tett föl híváshoz képest, a konventre a felsőbb és középiskolákra vonatkozó s a főiskolai igazgató-tanács és tanári kar által készített és szintén oda terjesztendő munkálattal egyidejűleg, püspöki hivatalunk útján fölterjesztetni, s úgy az egyetemes tanügyi bizottsági, mint konventi képviselőinknek beható figyelmébe ajánlatni határozattak.

12. A fennebbi 10. és 11-ik pontokkal összeköttetésben olvastatott az igazgató-tanács június hó 19. napján tartott ülésének 1. számú jegyzőkönyvi előterjesztése, melyben, épen a most megállapított tantervnek, már a legközelebbi iskolai évben leendő sikeresebb keresztülvitele céljából, kért némely intézkedéseket megtételni.

Egyházkerületünk készséggel elfogadja az igazgató-tanácsnak ez irányban tett javaslatait, s ehez képest utasítja a tanári kart, hogy a tankönyveket haladéktalanul vizsgálja át s kijelölvén egyrésztől azokat, melyek használhatók, másrésztől azokat, melyek az elfogadott tanterv keresztülvitelének szempontjából talán átdolgozandók, vagy egészen újjal helyettesítendők: ez ügyben való előterjesztését a jövő szeptember elején összeülendő igazgató-tanácsához tegye meg; addig is lehetőleg oda működjék,

hogy tanintézetünknek saját nyomdai kiadású könyvei legyenek s nem sárospataki kiadású könyvek csakis kivételesen s kikerülhetlen szükség esetében használtassanak.

- 13.** Olvastatott ugyancsak az igazgató-tanácsnak, június hó 18. napján tartott ülése jegyzőkönyvének 3. számú fölterjesztése, melyben az egyházkerületi gyűlést arra kéri fel, hogy az hívja fel az egyetemes konventet az iránt, hogy puhatolja ki, hol és miféle alapítványok vannak a külföldi egyetemeken ref. magyar ifjak részére? Valamint kéri az egyházkerületet arra is, hogy konventi tagjait utasítsa arra, hogy a nyugdíjazás ne csak a lelkészekre, hanem a tanárookra is kiterjesszessék, s addig is, míg ez megtörténék, kegyeskedjék időről-időre, bizonyos állandó segélylyel járulni a tanári nyugdíjintézet alapjához.

Egyházkerületünk utasítani fogja konventi képviselőit, hogy a fölterjesztés két előbbi pontja értelmében, annak idejében tegyék meg a konventen a szükséges lépéseket; ami pedig a tanári nyugdíjintézet alapjának gyámolítását illeti, épen azért, mert egyházkerületünk mint eddig, úgy jelenben is minden lehető igyekszik megtenni arra nézve, hogy tanárainak sorsa és a jövőre való kilátásai lehetőleg megnyugtatók legyenek: elhatározta, hogy a legközelebbi iskolai évtől kezdve a tandíjat úgy a gimnáziumban, mint az akadémiában 50 krral felemeli s az ebből begyűlő összeget a tanári nyugdíjintézet gyarapítására ajánlja fel, utasítván a gazdasági választmányt, hogy ez összeget félévenként utalványozza s a tanári nyugdíjintézet pénztárának fizettesse ki.

- 14.** Ennek alkalmából Ragályi György, felsőborsodi egyházmegyei gondnok úr 500 frtot ajánl fel a sárospataki főiskolai tanári nyugdíjintézet tőkájének növelésére és ugyancsak 500 frtot az egyházkerületi papi özvegy-árvatár javára.

E nemeskeblű ajánlatot egyházkerületi közgyűlésünk lelkes örömmel fogadván, érte úgy maga, mint a tanári és lelkészi kar nevében e helyen is legforróbb köszönetét nyilvánítja. Szintén példabeszéddé lett nagylelkűsége és minden lépten-nyomon nyilvánuló áldozatkészségeért, legyen némi csekély jutalma a közelismerés és hódoló tisztelet, amelylyel környezzük őt vezérférfaink között, s azok a maradandó közmíveltségi intézmények, melyek nevéhez, bő áldozatkészségéhez fűződnek s legközelebb most is az a hálás emlékezés, mely azok részéről kíséri, kiknek így törli le könyeit s így teszi könnyebbé az élet terheit.

- 15.** Ugyancsak a folyó évi tavaszi egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyve 51. pontjára vonatkozólag, ugyancsak a konventi jegyzőkönyv 72. számmal jelzett pontjában, az egyes egyházkerületekben és egyházmegyékben létező nyugdíjintézetektől jelentést kívánván, azon irányban, hogy mutassák ki, hol: minő sikerrel, minő jogi kötelezettséggel, s minő szabályzattal léteznek ezen részleges nyugdíjintézetek? hol és minő járulékot fizetnek a nyugdíjintézetek? valamint, hogy mennyi a lelkészi állomások száma? Mily életkorban vannak az ezen állomásokat jelenleg elfoglaló lelkészek? s e tekintetben kimondván egyházkerületünk, hogy a kívánt kimutatást igyekezni fog a kellő időben a konvent rendelkezésére bocsátani, s azoknak saját körükben való beszerzésére és egybeállítására az egyházmegyéket fölhívni.

Ennek következtében, már ezennel is fölhivatnak az egyházmegyék, hogy a konvent fennebb idézett jegyzőkönyve értelmében, ez ügyben kívántató minden szükséges adatokat, a lehető legnagyobb pontossággal irassák össze, s azokat kellő időben, a konvent elé fölterjesztés céljából, mielőbb s lehetőleg folyó évi szeptember hó elejére püspöki hivatalunkhoz küldjék be.

16. Ugyanazon jegyzőkönyv 53. száma alatt, a konventi jegyzőkönyv 74. számú pontjában, arra nézve is adatok kívántatván az egyházkeruletektől, hogy vannak-e és mily számban kebelökben oly népiskolai tanítók, kik országos nyugdíjt nem élvezhetnek s milyen koruak és helyzetűek az ilyenek, s az erre szolgáló adatok összegyűjtésére és a névsorok összeállítására az esperesek bizatván meg.

Ezek már most ezennel fölhivatnak, hogy ezen névsorokat és adatokat mielőbb s lehetőleg szeptember hó elejére püspöki hivatalunkhoz küldjék be.

17. Ugyanazon gyűlés jegyzőkönyvének 85. pontját illetőleg, a lizskai és gesztelyi egyházak azon panaszaira nézve, hogy az ott történt tüzesetek alkalmával, a pesti biztosító-intézet nem az egyházkerület által szerződésileg elfogadott kules szerint fizette ki a biztosított összeget, hanem jelentékeny összegeket hozott levonásba; az ezen ügy mibenlétének megtudására megbízott püspök úr jelenti, hogy az illető főügynökségtől e panaszokra azon fölvilágosítást nyerte, miszerint ezen két egyház részére járuló kártérítési illetékből levont csekély összegek fejében, hason, sőt több értékű, többé vagy kevésbé épségben megmaradt faanyagok adattak vissza a károsult egyház javára; mibe aztán a nevezett egyházak későbbben maguk is belenyugodtak.

E jelentés következtében, a fent érintett panaszok a kölcsönös szerződés alapján történt méltányos és igazságos kielégítés útján elenyészetteknek tekintetnek.

18. Ugyanazon jegyzőkönyv 97. pontjára vonatkozólag, a rakacca-szendi egyház azon panaszára, miszerint dacára annak, hogy önálló tanítója nincs, hanem ahelyett lelkész-tanítója van, ki nyugdíjra nem számíthat, rajta mégis a nyugdíjba való befizetési illeték követeltetik. E panaszra nézve püspök úr lévén megbízva a kellő orvoslát végett a vallás- és közoktatási minisztériumot megkeresni: jelenti, hogy bár az érintett panaszos ügyben a kellő lépéseket megtette, de a nevezett minisztériumtól erre válasz még nem érkezett.

Tudomásul vétetik.

19. Ugyanazon jegyzőkönyv 119. pontját illetőleg, az egyházkerületi főleánynevelde igazgató-tanára, a nevelő-intézet fűtéséhez faanyagra fordított tetemes kiadásai némi kárpótlásául 100 frtot kérvén: ezen kérelemre adandó véleményezéssel az intézet felügyelő-választmánya bizatván meg, ez, a kérelmezett kárpótlási összeget 50 frtban véleményezi megállapíttatni.

A felügyelő-választmány ezen véleményezése értelmében, nevezett igazgató-tanárnak a kért kárpótlás fejében 50 frt. megadatni határoztatik.

20. Ugyanazon közgyűlés jegyzőkönyve 124. pontjában foglalt azon indítványra nézve, miszerint eszközje egyházkerületünk, hogy a gyűlésekre vagy más alkalommal is egyházi ügyben utazó tagjai a vasúton mérsékelt vételdíj mellett utazhassanak:

Az erre megbízott püspök úrnak azon jelentése, hogy az általa ez ügyben készséggel megtett lépései idáig még sikertelenek maradtak, tudomásul vétetik.

21. Ugyanazon gyűlésünk 9. számú jegyzőkönyvi határozatával, azzal bízván meg az igazgató-tanácsot, hogy a szupplikációk ügyének végleges elintézése szempontjából, adjon véleményes jelentést jelen közgyűlésünk elé; valamint ugyanazon közgyűlés, ugyanazon jegyzőkönyvének 76. szám alatt beiktatott pontjában arra is felhíván az igazgató-tanácsot, hogy tegyen előterjesztést az ungi egyházmegye azon indítványára vonatkozólag, melyszerint a főiskolában már ez időszertint létező konviktus helyett, vagy amellet, a konviktus fogalmának minden irányban megfelelő ilynemű intézetek mintájára, mimódon volna felállítható oly konviktus, melyben étkezés, bennlakás, különösen pedig szigorú erkölcsi felügyelet mellett, a közép- és magasabb osztályok gyermekei is mérsékelt díj mellett volnának felvehetők: az igazgató-tanács, folyó évi junius 23. napján tartott ülésének 1. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében tudatja, hogy sem egyik, sem másik ügyre vonatkozólag

véleményt ez alkalommal azért nem terjeszthet elő, mert az igazgató-tanács elnöksége által mindkét ügyben véleményadás végett előzetesen felhívott tanári kar oda nyilatkozott, hogy az idő rövidsége miatt ez egyaránt nagyfontosságú két kérdés tüzetes megoldásába nem bocsátkozhatott; ígérte azonban, hogy mindkét ügyet kellőleg tanulmányozni fogja s javaslatát előbb az igazgató-tanácsához s ennek útján legközelebbi őszi közgyűlésünkre, mindenesetre fel fogja terjeszteni.

Az igazgató-tanács jelentése tudomásul vétetik s a megígért előterjesztés őszi közgyűlésünkre beváratik.

22. Ugyancsak az igazgató-tanács, ugyanazon napon tartott ülésének 2. számú jegyzőkönyvi pontjában, arra kérte az egyházkerületet, hogy miután a megállapított kormányzati rendszabályoknak a fő- és alkönyvtárnokra vonatkozó részében nem tétetik említés arról, hogy azok ki által és mimódon választatnak s mily összeggel díjaztatnak: pótoltsék e hiány oly módon, hogy a hivatalnokokra vonatkozó szakaszok közé megfelelő helyre iktattassék be a következő szakasz: „Mind a fő-, mind az alkönyvtárnokot, a köziskolai szék és igazgató-tanács ajánlatára, az egyházkerületi közgyűlés választja.”

Az igazgató-tanács ezen javaslata elfogadtatik s e szakasznak illető helyre való beillesztése elhatározatik.

23. Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon jegyzőkönyvi kivonatában, némely elkerülhetlen intézkedések megtételét ajánlja részint a főiskolai könyvtár célszerűbb használhatósága, részint az egyházkerületi levéltár régibb okmányainak Miskolcra leendő áttételére vonatkozólag.

Egyházkerületünk elfogadván az igazgató-tanácsnak mindkét irányban tett javaslatait, felhívja a főiskolai tanári kart, hogy a gazdasági választmánnyal egyetértve s az igazgató-tanácsnak is helybenhagyását kikérve, jövő őszi közgyűlésünk elé terjeszsen kimerítő javaslatot arra nézve, mimódon lehetne a főiskolai könyvtár mellett egy célszerű olvasó-helyiséget berendezni; mennyibe kerülne egy ily helyiség felszerelése; mily összeggel volna díjazható a levéltárnoki teendőket is hűségesen teljesítő alkönyvtárnoki hivatal, s kit vagy kiket ajánlana, mint alkalmas és szakértő egyéneket, megválasztás végett, az alkönyvtárnokságra?

24. Hasonlag az igazgató-tanács, ugyanazon napon tartott ülésének 4. számú jegyzőkönyvi pontjában, a főiskolai rajztanítási díjra nézve megszüntetni kéri azon, még mai napig is fentartatott, de ma már mivel sem indokolható megkülönböztetést, melyszerint a magántanulók rangfokozat szerint, mint úri, középosztályú és inasi minőségűek, 3 frt. 30 krt., továbbá 2 frt. 30 krt és végre 1 frt. 50 krt. fizetnek s e helyett ajánlja, hogy a magán rajztandíj, mindenkire egyformán kötelezőleg, félévenként 2 frt. 50 krtban állapittassék meg.

Az igazgató-tanács ez indítványa elfogadtatik s jövőre a magán rajztanítás díja, mindenkire egyformán kötelezőleg, félévenként 2 frt. 50 krtban állapittatik meg.

25. Olvastatott Fráter Sándornak, a főiskola györgyarlói birtoka haszonbérletjének, folyó év és hó 22-én kelt kérvénye, melyben annak előrebocsátásával, hogy a bodrogközi tiszaszabályozó-társulat munkálatainak műszaki megvizsgálása céljából általa kért előleges szakértői szemle költségei, a részére tavaszi közgyűlésünkön engedélyezett 1000 frt. kölcsönösszeget nemcsak teljesen kimerítették, de még ezenfelül neki 200 frt. túlkidást is okoztak; azon kérelmet terjeszti elő, hogy a további peres lépések az ő közbenjöttével ugyan, de az egyházkerület nevében és költségére tétessenek meg, esetleg, ha erre az egyházkerület hajlandó nem lenne, még bent levő 1000 frt. óvadéka a per költségeinek fedezhetése céljából, rendelkezése alá bocsáttassék.

Egyházkerületünk már a folyó évi tavaszi közgyűlésen, 20. szám alatti határozatában kijelentette, miszerint Fráter Sándor haszonbérletét, jogtalanul okozott kárá-

nak megtérítése iránt teendő törvényes lépéseknél, erkölcsi támogatásban részesíteni kész; ezen ígéretét nemcsak jelenleg is fentartja, de hogy folyamodónak jogai érvényesítésére a kellő anyagi eszközök is rendelkezésére álljanak, az erkölcsi támogatáson felül hajlandó egyházkerületünk őt, a főiskola érdekeinek veszélyeztetése nélkül, anyagilag is gyámolítani; utasittatik tehát a főiskolai gazdasági választmány, hogy Fráter Sándor, főiskolai haszonbérelőnek még bent levő 1000 frt. óvadékát, ha az kellő biztosíték mellett történhetik, költsésképen szolgáltatassa ki, s egyszersmind a jogigazgató közreműködésével haladéktalanul tegye meg mindazon intézkedéseket, melyek a főiskola követeléseinek minden eshetőségek közti biztosítására szükségeseknek mutatkoznak.

Mi illeti folyamodónak azon kérelmét, hogy a további peres lépések az egyházkerület nevében tétessenek meg, ez teljesíthetőnek annál kevésbé találtatott, mivel a györgytarlói birtok 20 évre lévén haszonbérbe adva, helytelen és szabályellenes műveletek által a főiskola kárt ez idő szerint csak azon esetben szenvedhetne, ha magának a birtoknak állaga lenne megtámadva, mit még most állítani nem lehet.

Tekintve azonban, hogy közvetve a főiskolát is közelről érdekli azon körülmény, hogy a györgytarlói birtok időközileg se tétessék hasznavehetlenné; tekintve továbbá, hogy a megejtett bírói szemle azon sajnos tényt derítette fel, hogy a közigazgatási hatóságok által jóváhagyott szabályozási terv végrehajtása, még ha az helyesen és kellő óvatosság figyelemben tartásával foganatosíthatnák is, a főiskola többször nevezett birtokának elposványodását fogná eredményezni: felkéretik a folyó évi tavaszi közgyűlésünkön ifj. báró Vay Miklós, alsózempléni segédgondnok elnöklete alatt kinevezett, s ezennel Bernáth Elemér, felsőzempléni segédgondnok, Vécsey József, igazg. tag, Ujházy János, mérnök és gazdasági választmányi tag s Németh László jogigazgatóval kibővített küldöttség, hogy a szükséges adatok sürgős beszerzése s ezeknek, különösen pedig a bírói szemle alkalmával készült szakértői véleményeknek beható tanulmányozása után, a magyar királyi közmunka- és közlekedésügyi minisztérium, mint legfőbb közigazgatási hatóságnál mindazon lépéseket haladéktalanul tegye meg, melyek a főiskola györgytarlói birtokának a fenyegető veszélytől megmentésére szükségeseknek fognak mutatkozni.

26. Az igazgató-tanácsnak a fennebbi 24. pontban foglalt indítványa folytán:

utasítja egyházkerületünk a főiskolai tanári kart, hogy miután főiskolai kormányzati rendszabályaink életbeléptetése, a mostanában érvényben álló rendtartási szabályok összegyűjtését s rendszeres összeállítását kívánja, küldjön ki kebeléből egy külön bizottságot, mely, részint az egyházkerületi, részint a tanügyi bizottsági és más jegyzőkönyvekből szedje össze ezen rendtartási és fegyelmi szabályokat s azokat ily módon egybeállítva adja be, további intézkedés végett, az igazgató-tanács jövő évi téli gyűlése elé.

27. Ugyanazok az igazgató-tanács, ugyanazon napon tartott ülésének 3. számú jegyzőkönyvi kivonatában tudatja, hogy Szívós Mihály, főiskolai tápintézeti felügyelő, azon indokolással, melyszerint, a főiskolai újabb kormányzati szabályok értelmében, a tápintézeti felügyelő, a tanári kar és igazgató-tanács ajánlatára, az egyházkerületi közgyűlés által választatik, hivataláról lemondott; ezen lemondással szemben azonban őt ujonnan való megválasztásra a legmelegebben ajánlja.

Egyházkerületünk, amidőn legőszintébb köszönetét fejezi ki Szívós Mihálynak, konviktusunk, e legmesszebb kiható intézeti águnk körül eddig kifejtett fáradhatlan buzgalmaért: őt a tápintézet felügyelőjévé ujlag egyhangulag megválasztja s felkéri,

hogy továbbra is éljen ez ügynek annyi lelkesedéssel, annyi önfeláldozással és tapintatossággal, mint ezt előjáróinak s a közönségnek meglegedésére eddig is tevő.

28. A folyó évi tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 72. e) pontjára jelenti az elnökség, miszerint a sárospataki tanítóképezdeire vonatkozólag, az állam és az egyházkerület között létrejött szerződésnek általunk történt felmondása, a magyar királyi vallás- és közoktatási minisztériumnak felirat alakjában tudomására hozatott, válasz azonban ez ideig nem érkezett.

Ezen elnöki jelentés tudomásul vétetvén, netaláni félreértések kikerülése céljából újlag is kijelenti egyházkerületünk, hogy a sárospataki állami tanítóképezde részére fizetni kötelezett évi 3000 frtot az 1883^{3/4}. iskolai évtől kezdve azon esetben sem utalványozza, ha a felmondásra elutasító, vagy épen semmi válasz sem fog érkezni a minisztériumtól; önként értetvén, hogy a tanítóképezdebe való felvétellel a főiskola részéről szintén nem fog többé ajánlat tétetni.

29. Olvastatott az egyházkerületi jegyzői karnak folyó év és hó 21-én kelt jelentése, melyben a tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 120. pontjára vonatkozólag előadja, hogy Bódogh Károlynak az egyházkerületi levéltárban semmi néven nevezendő okiratai nem találtattak, sőt ily okiratok az egyházkerületre soha be sem terjesztettek.

Ezzel kapcsolatban, Zsindely István, gazdasági választmányi elnök szóval jelenti, hogy Bódogh Károlynak a gazdasági választmánynál vannak némely eredeti okiratai, s ezek kiadása már rég el is lett határozva, ez ideig azonban Bódogh Károly azok átvétele végett nem jelentkezett.

Ezen jelentések tudomásul vétetvén, utasittatik a főiskolai gazdasági választmány, hogy Bódogh Károlynak eredeti okmányain kívül, ha kívánja, azon egyezség másolatát is adja ki, melyet nevezettel a főiskola vagyoni ügyeinek rendezésével megbízott egyházkerületi küldöttség kötött; minek eszközölhetése céljából, az említett egyezség, mint különben is a főiskolát érdeklő okmány, Zsindely István, gazdasági választmányi elnöknek kiadatni határoztatik.

30. Olvastatott Naményi Bertalan, fuló-kércsi lakosnak kérvénye, melyben a sárospataki főiskola IV. gimnáziumi osztályában tanuló Béla nevű fiát, a Klobusiczky-féle alapítványban a főiskolai számvevőszék által folyó év jan. hó 20-ikán hozott határozat részbeni megváltoztatásával akként kéri részesíttetni, hogy nevezett fiának a főiskola épületében ne egy ágy, hanem egy egész szoba bocsáttassék rendelkezésére.

Ezzel kapcsolatban olvastatott Szinyei Gerzson, főiskolai tanár és könyvtárnoknak, Fejes István, főiskolai egyházi algondnok által beterjesztett jelentése, melyből kitűnik, hogy a Naményi, Fekete, Görgey és Mezőssy családokból származó ifjaknak a főiskola új épületében sokáig volt ugyan szobájok, de ezen különben sem a nagyemlékü alapítók, Klobusiczky Pál és neje Pallay Erzsébet végrendeletén, hanem csupán gyakorlaton alapult jog immár elévültnek tekintendő.

Folyamodó azon állítólagos jogot, hogy fia számára a főiskolában egy egész szobát, avagy csak lakást is követelhet, ki nem mutatván, a panaszolt számvevőszéki határozat, az alapítók iránti kegyelethől helybenhagyatik.

31. A tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 72. számú pontjára vonatkozólag jelenti Fejes István, főiskolai egyházi algondnok, miszerint néhai Árvai József örökösének a főiskolával szembeni követelése, illetve tartozási ügye a következőleg áll:

I. 1. Árvai Józsefnek az egyetemes tanügyi bizottság adósa maradt, mint ezt az 1882. évi áprilisi egyházkerületi gyűlés jegyzőkönyvének 78-ik számú pontja alatt beterjesztett számozkodás mutatja, 998 frt. 32 krral. Ezen összeget az egyetemes tanügyi bizottság helyett a könyvek 2000 frtnyi vételárából a főiskola köteles kifizetni.

2. A főiskola az Árvai-féle tankönyveket nyomtatván, ezen viszonyból folyólag a következő százalékok állapíthatók meg:

a) 1875-ben a magyar nyelvtan után járó szerzői százalék	213	frt. —	kr.
Ennek 8 évi 8 ^o / _o kamatja	136	frt. 32	kr.
b) 1875-ben az ó- és új-testamentomi szenttérténetek után szerzői százalék	133	frt. 76	kr.
Ennek 8 évi 8 ^o / _o kamatja	85	frt. 60	kr.
Ugyanezen könyv 1878-ban újra nyomtatván, szerzői százaléka	133	frt. 76	kr.
Ennek 5 évi 8 ^o / _o kamatja	53	frt. 50	kr.
c) 1878-ban az ABC szerzői százaléka	66	frt. 78	kr.
Ennek 5 évi 8 ^o / _o kamatja	26	frt. 70	kr.
	<hr/>		
	849	frt. 42	kr.
Kifizetendő tehát az Árvai örökösöknek: 1. Az egyetemes tanügyi bizottság helyett	998	frt. 32	kr.
2. A főiskola részéről	849	frt. 42	kr.
	<hr/>		
	Együtt . .	1847	frt. 74 krt,

II. Ezen követeléssel szemben Árvainak adóssága, a gazdasági választmány kimutatása szerint . . . . . 1756 frt. — kr.

Ez pedig előállt:

a) 500 forint tőke és ennek 11 évi kamata;	
b) 400 frt. tőke és ennek 13 évi kamatából.	
Egybevetvén mármost a járulékot és adósságot, u. m.: . .	1847 frt. 74 kr.
	1756 forinttal

Marad az Árvai örökösök részére . . . . . 91 frt. 74 kr.

Ezen összeghez járult még az 1882-ik évi április havában esedékessé vált 998 frt. 32 krnak egy évi kamata, mely tesz . .	79	frt. 86	kr.
És így összesen fizetendő	91	frt. 74	kr.
Meg	79	frt. 86	kr.
	<hr/>		
Összesen	171	frt. 60	kr.

Megjegyzendő ezek után, hogy Árvai József, 1879-ik év március 22-ikén hunyt el és magyar nyelvtanának 4-ik kiadása ugyancsak 1879. évben nyomtatott ki, mégpedig kezdetét vette a nyomás április havában, átvétetett a könyv július havában és forgalomba bocsátatott szeptember havában; az Árvaival fennálló szerződés szerint tehát, melyszerint a negyedik kiadás után az örökösöket százalék nem illeti, miután ezen kiadás a szerző halála után történt, jogszerűleg nem számítható fel több, a fent kimutatott 171 frt. 60 krajcárnál. Csupán, ha a főtiszteletű egyházkerület kegyelemből, ajándékozás címén, az 1879-iki kiadást is felszámítaná az Árvai örökösök javára, ez esetben szaporodnék az összeg 213 forinttal és ennek 4 évi kamatával 68 frt. 16 krral. Összesen 281 frt. 16 krnyi összeggel, amely esetben ennnyivel többet kellene az örökösök részére kifizetni.

Főiskolánk anyagi viszonyai nem engedvén meg azt, hogy a szigorú jog határain túlmenve, nagylelkűséget gyakorolhassunk, csak is azon összeg kifizetését tartja egyházkerületünk megrendelhetőnek, melylyel a főiskola néhai Árvai József örökösöknek valóban tartozik. Utasítatik tehát a főiskolai gazdasági választmány, hogy a beadott jelentésben foglalt számadásoknak megfelelőleg, 171 frt. 60 krt a főiskolai pénztár által a nevezett örökösök részére fizettessen ki.

32. Olvastattak az egyházkerületi számvevőszék jegyzőkönyvének 2., 11., 16., 19., 20., 24., 28., 32., 33., 34., 35., 37., 42. és 43. pontjai, melyek szerint az egyházkerület kezelése alatt álló pénztárak számadásának főtételei a következők:

I. Papi özvegy-árvatár.

Bevétel.

1. Mult évi maradvány	3358	frt.	32	kr.
2. Részvényekre befizettetett	1139	"	35	"
3. Hirdetésekből	49	"	90	"
4. Évi ajánlatok- és kamatokból	7262	"	61	"
5. Visszafizetett tőkékből	7779	"	—	"
6. Vegyesekből	403	"	42	"
Összes bevétel	19992	frt.	60	kr.

Kiadás.

1. Özvegyek és árváknak	3348	frt.	—	kr.
2. Kölcsönadatott	12170	"	—	"
3. Vegyesekre	582	"	72	"
Összes kiadás	16100	"	72	"

A tár állása.

1. Kint levő tőkék	98086	frt.	—	kr.
2. Kamathátrálék	5129	"	25	"
3. Pénztári maradvány	3891	"	88	"
Összesen	107107	frt.	13	kr.
Tavaly volt	101296	frt.	—	kr.
Szaporodás	5811	frt.	13	kr.

II. Szükösök tára.

Bevétel.

1. Mult évi maradvány	1279	frt.	15	kr.
2. Hirdetések- s gyűjtésekből	230	"	41	"
3. Befizetett tőke	3563	"	—	"
4. Kamatokból	1449	"	69	"
5. Vegyesekből	203	"	54	"
Összes bevétel	6725	frt.	79	kr.

Kiadás.

1. Szükösöknek	460	frt.	82	kr.
2. Jótéteményezetteknek	952	"	70	"
3. Kikölcsönözött	1400	"	—	"
4. Vegyes kiadás	116	"	—	"
Összes kiadás	2929	frt.	52	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőkék	30747	frt.	99	kr.
2. Kamathátrálék	2228	"	84	"
3. Pénztári maradvány	3796	"	27	"
Összesen	36773	frt.	10	kr.
Tavaly volt	35841	frt.	84	kr.
Szaporodás	931	frt.	26	kr.

III. Hollandi tár.

Bevétel.

1. Mult évi maradvány	2011 frt. 60 kr.
2. Befizetett tőke	2997 „ 50 „
3. Kamatokból	1680 „ 44 „
Összes bevétel	<u>7689 frt. 54 kr.</u>

Kiadás.

2. Segélyezettetteknek	870 frt. — kr.
2. Kikölcsönözöttetett	2910 „ — „
3. Vegyes kiadás	145 „ 07 „
Összes kiadás	<u>3925 frt. 07 kr.</u>

▲ tár állása.

1. Kölcsöntőkék	41772 frt. 20 kr.
2. Kamathátrálék	1978 „ 80 „
3. Pénztári maradvány	2764 „ 47 „
Összesen	<u>46515 frt. 47 kr.</u>
Tavaly volt	<u>45441 frt. 25 kr.</u>
Szaporodás	1074 frt. 22 kr.

IV. Tolcsvai Nagy Gedeon-féle 2000 forintos alapítvány.

Bevétel.

1. 1880. évi kamat	1200 frt. — kr.
2. Ennek időközi kamatai	80 „ 82 „
3. 1881. évi kamat	1200 „ — „
4. 1882. évi kamat	1200 „ — „
Összesen	<u>3680 frt. 82 kr.</u>

Kiadás.

1. Segélyezettetteknek	1280 frt. 82 kr.
2. Takarékpénztárba tétetett	2400 „ — „
Összesen	<u>3680 frt. 82 kr.</u>
Melyet levonva a bevételből	<u>3680 frt. 82 kr.</u>

Pénztári maradvány semmi.

V. Alamizsnapénzek.

1. Bevétel	1197 frt. 72 kr.
2. Kiadás	1197 „ 72 „
Pénztári maradvány semmi.	

VI. Közigazgatási pénztár.

Bevétel.

1. Mult évi maradvány	2310 frt. 64 ⁵ / ₁₀ kr.
2. Befizetett tőke	5090 „ 23 „
3. Kamatokból	4767 „ 48 ⁵ / ₁₀ „
4. Hirdetésekből	978 „ 33 „
5. Vegyesekből	449 „ 24 „
Összes bevétel	<u>13595 frt. 93 kr.</u>

Kiadás.	
1. Tiszti fizetésekre	2530 frt. 60 kr.
2. Napidíjak és útiköltségek	362 „ 30 „
3. Vegyesekre	994 „ 94 ⁵ / ₁₀ „
4. Kölcsönadatott	8630 „ — „
Összes kiadás	<u>12517 frt. 84⁵/₁₀ kr.</u>
A tár állása.	
1. Kölcsöntőkék	37574 frt. 37 ³ / ₁₀ kr.
2. Kamathátrálék	4149 „ 67 „
3. Peres előlegek	221 „ 97 „
4. Pénztári maradvány	1078 „ 08 ⁵ / ₁₀ „
Összesen	<u>43024 frt. 09⁸/₁₀ kr.</u>
Tavaly volt	42389 frt. 75 ² / ₁₀ kr.
Szaporodás	<u>634 frt. 34⁶/₁₀ kr.</u>

VII. Vay-Mocsáry alapítvány.

Bevétel.	
1. Mult évi maradvány	3918 frt. 72 ¹ / ₁₀ kr.
2. Befizetett tőke	16806 „ 06 „
3. Kamatokból	13295 „ 05 „
Összes bevétel	<u>34019 frt. 83¹/₁₀ kr.</u>
Kiadás.	
1. Kölcsönadatott	28258 frt. 37 kr.
2. Patakra küldetett	4828 „ 45 „
3. Vegyesekre	644 „ 01 ⁵ / ₁₀ „
Összes kiadás	<u>33731 frt. 83⁵/₁₀ kr.</u>
A tár állása.	
1. Kölcsöntőkék	172787 frt. 54 kr.
2. Kamathátrálék	15834 „ 61 ⁴ / ₁₀ „
3. Pénztári maradvány	287 „ 90 ⁶ / ₁₀ „
Összesen	<u>188910 frt. 15 kr.</u>

VIII. Teleky-Szeremley alapítvány.

Bevétel.	
1. Mult évi maradvány	160 frt. 40 ⁵ / ₁₀ kr.
2. Befizetett tőke	750 „ — „
3. Kamatokból	1600 „ 58 ⁴ / ₁₀ „
Összes bevétel	<u>2510 frt. 98⁹/₁₀ kr.</u>
Kiadás.	
1. Sárospatakra küldetett	900 frt. 20 kr.
2. Kölcsönadatott	300 „ — „
Összes kiadás	<u>1200 frt. 20 kr.</u>
A tár állása.	
1. Kölcsöntőkék	14735 frt. — kr.
2. Kamathátrálék	942 „ 40 „
3. Pénztári maradvány	1310 „ 78 ⁸ / ₁₀ „
Összesen	<u>16988 frt. 19⁸/₁₀ kr.</u>
Tavaly volt	16648 frt. 85 ¹ / ₁₀ kr.
Szaporodás	<u>339 frt. 34⁷/₁₀ kr.</u>

IX. Szuperintendensi hivatalt illető pénztár.

1. Bevétel	19921	frt.	93	kr.
2. Kiadás	17801	„	53	„
3. Pénztári maradvány	2120	„	40	kr.
A tár állása.				
1. Tökében	15127	frt.	50	kr.
2. Kamathátrálék	811	„	41 ⁵ / ₁₀	„
3. Pénztári maradvány	2120	„	40	„
Összesen	18059	frt.	31 ⁵ / ₁₀	kr.

X. Gróf Vay József-féle alapítvány.

1. Bevétel	247	frt.	81 ³ / ₁₀	kr.
2. Kiadás	283	„	26	„
3. Pénztári hiány	35	frt.	44 ³ / ₁₀	kr.
A tár állása.				
1. Tökében	1654	frt.	—	kr.
2. Kamathátrálék	170	„	73 ⁷ / ₁₀	„
3. Pénztári hiány	35	frt.	44 ³ / ₁₀	kr.
Összesen	1789	frt.	29 ⁴ / ₁₀	kr.

XI. Főleányneveldei pénztár.

Bevétel.				
1. Mult évi maradvány	14	frt.	06	kr.
2. Befizetett tőke	1168	„	30	„
3. Kamatokból	188	„	81	„
4. Hirdetésekből	55	„	96	„
5. A Komjáthy Jeromos-féle alapítvány tőkéje és kamatai	160	„	—	„
6. Adakozásokból	5298	„	07	„
Összes bevétel	6885	frt.	20	kr.
Kiadás.				
1. Építkezésekre	1122	frt.	83	kr.
2. Tóth Pál igazgató-tanárnak	859	„	—	„
3. Adósságok kamataiba	359	„	00 ⁴ / ₁₀	„
4. Be nem fizetett ajánlat	778	„	—	„
5. Kölcsönadatott	3250	„	—	„
Összes kiadás	6368	frt.	83 ⁴ / ₁₀	kr.
A tár állása.				
1. Kint levő tőkék	4890	frt.	—	kr.
2. Kamathátrálék	433	„	19	„
3. Pénztári maradvány	516	„	36 ⁶ / ₁₀	„
Összesen	5839	frt.	55 ⁶ / ₁₀	„
Melyből levonva a tartozást	1597	frt.	10	„
Marad	4342	frt.	45 ⁶ / ₁₀	kr.

XII. Tűzkárbiztosítási pénztár.

Bevétel.				
1. Befizetett tőke	650	frt.	—	kr.
2. Kamatokból	616	„	14	„
3. Biztosítási díjakból	7146	„	53	„
4. Kölcsönvétetett	6137	„	40	„
Összesen	14550	frt.	07	kr.

Kiadás.

1. Mult évi hiány	733	frt.	20 ⁷ / ₁₀	kr.
2. Biztosítási díjakba	6606	"	06	"
3. Kölcsönadatott	600	"	—	"
4. Adósságokba	5685	"	20	"
5. Zsinati költségekre	925	"	59 ⁴⁸ / ₁₁₀	"
Összesen	14550	frt.	06 ¹⁵ / ₁₁₀	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőke	8713	frt.	—	kr.
2. Kamathátrálék	399	"	16 ⁵ / ₁₀	"
3. Biztosítási díjhátrálék	74	"	95	"
4. Pénztári maradvány			— ⁸ / ₁₀	"
Összesen	9187	frt.	12 ³ / ₁₀	kr.
Tavaly volt	8520	frt.	14 ⁸ / ₁₀	kr.
Szaporodás	666	frt.	97 ⁵ / ₁₀	kr.

XIII. Vitéz alapítvány.

1. Bevétel	2472	frt.	76	kr.
2. Kiadás	2274	"	28	"
3. Pénztári maradvány	198	frt.	48	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőke	2209	frt.	28	kr.
2. Pénztári maradvány	198	"	48	"
Összesen	2407	frt.	76	kr.

XIV. Lekenyei iskolát illető alapítvány.

1. Bevétel	566	frt.	55	kr.
2. Kiadás	540	"	—	"
3. Pénztári maradvány	26	frt.	55	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőke	1000	frt.	—	kr.
2. Kamathátrálék	120	"	67	"
3. Pénztári maradvány	26	"	55	"
Összesen	1147	frt.	22	kr.

Tudomásul vétetik.

33. Olvastatott ugyanazon jegyzőkönyvnek 10-ik pontja, melyben javasolja a számvevőszék, hogy az özvegy- és árvailletmények felvételénél esetleg történhető visszaélések meggátlása céljából utasítassanak az egyházmegyei dékánok arra, hogy az általok betérjesztett özvegyek és árvák életbenlétéről meggyőződést szerezvén, ezt felelősség terhe alatt bizonyítsák.

A számvevőszék javaslata elfogadtatván, utasítottak az egyházmegyei dékánok, hogy jövőre ezen javaslat értelmében járjanak el.

34. Ugyanazon jegyzőkönyv 15-ik pontjában javasoltatik, hogy jövőre, az 1881. évi tavaszi közgyűlés 14. számú határozatának is megfelelőleg, a segélyösszegek ne egyházmegyénként, hanem egyházak, illetve egyénenként állapítottassanak meg az egyházkerületi segélyosztó-bizottság által, az egyházmegyei dékánok pedig utasítottassanak, hogy a nyugtákat annak idején, t. i. még az év bevégezte előtt küldjék meg az egyházkerületi dékán kezébe.

A javaslat második része elfogadtatván, utasítatnak az egyházmegyei dékánok, hogy a nyugtákat annak idején beterjeszteni szoros kötelességöknek ismerjék.

A segélyosztás módját illetőleg egyházkerületünk célszerűbbnek látja a jelenleg dívó gyakorlathoz ragaszkodni, azon módosítással azonban, hogy a segélyosztás ne csupán az egyházmegyei elnökség, hanem egy e célra megválasztott küldöttség által eszközöltessék.

35. Ugyanezen jegyzőkönyv 22. és 45. pontjában javasolja a számvevőszék, hogy Kiss Károly, egyházkerületi dékán és Bakos Antal, egyházkerületi világi pénztárnok, az 1882. évi számadások terhe alól, az azokban előforduló tételekre nézve felmentessenek, miután a számadások úgy bevételi, mint kiadási tételekre nézve helyeseknek, a pénztári naplókkal megegyezőknek s a szükséghez képest okmányokkal is igazoltaknak találtattak.

A számvevőszék ezen javaslata alapján Kiss Károly, egyházkerületi dékánnak és Bakos Antal, egyházkerületi világi pénztárnoknak, az 1882. évi számadásokban előforduló tételekre nézve, a felmentvény megadatik.

36. Ugyanazon jegyzőkönyv 39-ik pontjában előadja a számvevőszék, hogy a tornai egyházmegye a a bódva-vendégii egyház által 1879-ben ki nem fizetett 1 frt. 65 kr. tűzkárbiztosítási díj beszolgáltatását többszöri felszólítások, s ismételt számvevőszéki határozatok dacára mai napig elmulasztotta.

Ezen előterjesztés folytán utasítatik a tornai egyházmegye, hogy az 1 forint 65 kr. tűzkárbiztosítási díjat a bódva-vendégii egyháztól haladéktalanul hajtsa be s Bakos Antal, egyházkerületi pénztárnok kezeihez küldje meg.

37. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló-választmány, a folyó évi június hó 17—23. napjain, Sárospatakon megtartott lelkészi vizsgáról következőben terjeszti föl hivatalos jelentését:

A lelkészvizsgálatot megelőzőleg, úgy az első vagyis bekebelezési, mint a második vagyis lelkészképesítési vizsgát tevők, a vizsgálati szabályok értelmében, iskolai s mindennemű bizonyítványaikat, a vizsgáló-bizottság jegyzői hivatalához, s majd az előre kiadott tárgyakról részint otthon, részint a vizsga alkalmával, zárt ajtók mögött s kellő felügyelet mellett készített írásbeli dolgozataikat a bizottsági elnökséghez beadván, s azok a vizsgáló-bizottság tagjai közt szétszematván és érdemileg megbíráltatván, azokra az érdemlett osztályzatok a bizottság által megállapítottak.

Ezek után a fennebb jelzett napokon, a szóbeli vizsga is az előírt szabályok pontos szem előtt tartása mellett megtartatván, s ugyanott a vizsgát tevők iskolai és mindennemű bizonyítványai kinek-kinek a vizsgára beléptével a bizottság előtt felolvastatván; miután azok a szükséghez képest érdemileg tárgyalattak és kellő figyelembe vétettek, az ekként egész lefolyásában komoly érdeklődéssel végrehajtott, egyszersmind az első vizsgát tevőkre nézve próba-szónoklattal is egybekötött vizsgák következő eredményt tüntettek föl:

Első vagyis bekebelezési vizsgát tettek:

Dávid József, végzett theologus, kitűnő; Pálóczy József, v. th., kellő; Horváth Miksa, v. th., kellő; Szobonya István, v. th., kellő; Kiss Lajos, v. th., kellő; Szabó Lajos, v. th., kellő; Tolnay Miklós, v. th., kitűnő; Körössy Sándor, v. th., elégtelennek találtatván, visszautasított; Konez János, v. th., kellő; Osváth Bertalan, v. th., kellő; Kovács Mihály, v. th., kellő; Kovács Lajos, v. th., kitűnő; Kőpatak Gyula, v. th., kitűnő; Csatáry Zsigmond, v. th., kitűnő; Árokháti Béla, v. th., kellő; Süthő Miklós, v. th., kellő; K. Nagy Sándor, v. th., kitűnő;

Tóth Béla, v. th., kellő; Szabó István, v. th., két tantárgyból javításra utasított, a többiből kellő; Idrányi Barna, v. th., kellő; Cziáky Endre, v. th., kitűnő; L. Nagy Sándor, v. th., kellő képesítettséggel. Összesen 22, kik között tehát 7 teljesen kitűnő, 13 kellő képesítettséggel vizsgázott; egy, két tantárgyból javításra utasított, egy pedig elégtelennek találtatván, határozottan visszavetett.

Második vagyis lelkészképeségi vizsgát tettek:

R. Horváth János, s.-szentpéteri segédlelkész, kellő; Nagy Lajos, vörösmarti segédlelkész, kellő; Vas Mihály, nyiregyházi segédlelkész, kitűnő; Móré Gábor, beési segédlelkész, kellő; Bakoss Kálmán, orosi segédlelkész, kellő; Kiss Károly, hanvai segédlelkész, kellő; Csiszár Béla, vattai segédlelkész, kitűnő; Gönczy Sámuel, szatmári segédlelkész, kellő; Maksa József, kis-geőci segédlelkész, kellő; Bikky Ferenc, sárköz-újlaki segédlelkész, kitűnő; Hidegh József, ibronyi segédlelkész, kitűnő; Beszterczey Béla, örösi segédlelkész, kellő; Fekete József, istvándi segédlelkész, kellő; Pásztor Sámuel, ónodi segédlelkész, kellő; Frenczel Bertalan, szepsii segédlelkész, kellő; Horkay Bertalan, sátoralja-ujhelyi segédlelkész, kitűnő; Szombathy Antal, kolbásai segédlelkész, kellő; Ferenczy Ferenc, szalonnai segédlelkész, kitűnő; Győry László, avas-úvárosi segédlelkész-tanító, kitűnő; Osorba Barna, serkei segédlelkész, kitűnő; Fábián Károly, szatmár-németi segédlelkész, kitűnő; Szalay Károly, volt főiskolai szénior és segédlelkész, kitűnő; Molnár Ferenc, karászi segédlelkész, kellő; Horváth János, sáropataki segédlelkész, kitűnő; Apostol Bertalan, miskolci segédlelkész, kitűnő; Baresa Endre, ajaki segédlelkész, kellő; Farkas József, balajti segédlelkész, kellő; Szakal Elek, szürthei segédlelkész, kitűnő; Tóth Pál, szanki helyettes lelkész, kitűnő; Kun Miklós, monoki segédlelkész-tanító, kellő képesítettséggel. Összesen tehát 30, kik közt 14 kitűnő, 16 pedig kellő képesítettséggel vizsgázott.

Mindezen megvizsgáltaknak osztály-jegyzékei, az erről szóló bizonyítványokba részletesen és általánosan bejegyeztetvén, s a vizsgáló-bizottsági tagok névalíráásával s püspöki pecséttel megerősítetvén, az illetőknek kiadattak, s ők maguk egyen-egyen a vizsgáló-bizottságnak, az elnökség által tolmácsolt áldáskívánata mellett, további szent pályájukra elbocsáttattak.

A vizsga illetően lefolyásáról, annak részleteiről szóló s a vizsgázottak képesítettséget feltüntető, valamint azoknak iskolai és másnemű bizonyítványait kivonatilag magában foglaló bővebb jegyzőkönyv, utólagosan fog az egyházkerületi levéltárba letétel végett beszolgáltatni.

A lelkészi vizsgáról tett ezen jelentés tudomásul vétetvén, az arról vezetett bővebb jegyzőkönyv bevértatik s egyházkerületünk levéltárába megőrzés végett letétetni határozatlik.

38. A Szondy-Kenessey alapítvány 133 frtot tevő kamatjának elhelyezése kerülvén szóba: annak élvezhetésére ez idő szerint a gömöri egyházmegyében kebelezett kálo s a i szegény egyház neveztetik ki.

39. A budapesti országos árva-egylet választmánya, azon panasza előrebocsátásával, hogy a vidéki protestáns egyházak és esperességek igen csekély részben érdeklődnek már ma ezen egylet ügye iránt, s e miatt az egyletet már-már azon szomorú kilátás fenyegeti, hogy növendékei számát le kelletik szállitania: kéri az egyletnek nagyobb mérvű gyámolítását eszközöltetni.

Az egyházmegyék a protestáns országos árva-egylet ezen kérelme következtében fölhivatnak, hogy körükben kövessenek el mindent, hogy ezen jótékonycélú egylet jelentékenyebb pártolásban részesítették.

40. Elnök-püspökünk felmutatja az id. b. Vay Miklós, Török Pál és Filó Lajos által szerkesztett fölhívó szöveget, a magyarországi reformált egyház híveihez, az országos ref. egyházi közalap tárgyában.

E fölhívó szózat már ország- és egyházkerületekszerre körözve levén, tudomásul vétetik.

- 41.** Ugyancsak elnök-püspök úr bemutatja az 1882. évi június 8-ról, 17,786. szám alatt utalványozott államsegélyről szóló számadását,
mely is jóváhagyó tudomásul vétetvén, egyházkerületi levéltárunkba letétetni határoztatik.
- 42.** A nagymélt. magyar királyi vallás- és közoktatási minisztérium 1883. ápril 22-én, 693. eln. szám alatt kelt intézvényében, tudomás és miheztartás végett, az iránt értesít, hogy a magyar királyi miniszterelnök urnak, folyó évi ápril hóban 1126. szám alatt kelt átírata szerint, versenytárgyalásoknál, a magyarországi központi takarékpénztár betéti könyvei, tekintettel az általa is mult évi július hó 29. napján, 1198. eln. szám alatt kelt rendeletével közölt 33,062. számú pénzügyminiszteri rendelet 5. pontjára, egy évnél hosszabb időre nem terjedő ügyleteknél 5000 frt. erejéig névértékben, a közigazgatás minden ágazatában üzleti biztosítékül az államkincstár részéről elfogadhatók.
- 43.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi június hó 22-én, 937. szám alatti intézvényében, szintén köz-tudomásra juttatja, miszerint a magyar királyi pénzügyminiszter úr, folyó évi május hó 22-én, 28,958. szám alatt kelt föliratával arról értesíti, hogy miután a pesti magyar királyi kereskedelmi bank, a magyar jelzálog-hitelbank és a „pesti hazai első takarékpénztár-egyesület” című részvénytársaságok jelzálog-levelei és illetőleg az azok fedezésére és biztosítására szolgáló alapok, az 1876. XXXVI. törvénycikk egyes határozmányainak megfelelnek, említett pénzintézetek záloglevelei, a nevezett miniszter úr által a földművelési, ipar- és kereskedelmi magyar királyi miniszter úrral egyetértőleg, a közigazgatás minden ágazatában üzleti biztosítékül elfogadhatóknak nyilvánítottak.
- 44.** Ugyanazon minisztérium, folyó évi március hó 18-án, 2701. számú intézvényében, az iránt értesít, hogy amennyiben a középiskolai Rendtartásnak 45. szakasza szerint, a magaviselet jelzésére három fokozat használtatik: „jó,” „szabályszerű” és „rosz,” ezen érdemjegyek elégtelensége, az eddigi tapasztalat szerint különösen érezhető volt, oly tanulók magaviseleti megbírálásánál, kik gyakoribb pajkosság és rendetlenség mellett a „szabályszerű” jelzést sehogysem érdemlik ugyan meg, de a „rosz” érdemjegyek, mivel e jegy már erkölcsi romlottságot jelez, helyesen nem sujthatók.
Ennélfogva nevezett minisztérium, a közvetlen felügyelete alatt álló tanintézeteknél szükségesnek találta elrendelni, hogy a magaviseleti „szabályszerű és rossz” érdemjegy közé ezúttal a kevésbé szabályszerű is fölvéttessék és használtassék; ajánlván ezt püspöki hivatalunk figyelmébe, hogy az egyöntetűség céljából netalán szükségesnek mutatkozó további intézkedéseket e tekintetben saját hatósági körében tegye meg.
- 45.** Ugyanazon minisztérium, a folyó évi ápril hó 27-én, 11,325. szám alatt kelt intézvényében, arról értesít, hogy az országos magyar gazdasági egyesület iskola-takarékpénztári szakosztálya, kimondván az iskola-takarékpénztárakkal járó kezelés ellenőrzésének szükségességét, a folyó évi január hó 13-án ezen ellenőrzés módozatainak megállapítása tárgyában, a nevezett minisztérium által kiküldött szakközeggel egyetemben tartott tanácskozáson, a következő megállapodásra jutott:
1. Az iskola-takarékpénztárt kezelő tanítók kötelesek az illető község egyik legtekintélyesebb polgárát (orvost, bírót, sat.) felkérni, hogy ez, mint ellenőr, a takarékpénztár kezelője által vezetett vizsgálatot aláírásával bizonyítsa.
  2. Az országos magyar gazdasági egyesület évi kimutatásaiban, valamint a tanítók jutalmazására évenként rendezni szokott sorshúzásokon résztvevő tanítók névsorának megállapításánál,

csakis oly jelentéseket vesz figyelembe az iskola-pénztárakat kezelő tanítóktól, mely jelentések az illető köziskolai szék, avagy községi lelkész vagy végre községi előljáráóság által láttamozva lettek. Miről az iskola előljáráói s tanítói saját kormányhatóságaik útján értesítendők.

46. Ugyanazon minisztérium, folyó évi ápril hó 15-én, 12063. szám alatt értesít, miszerint a magyar királyi pénzügyminiszter úr folyó évi ápril 1-én, 19594. szám alatt kelt átírata szerint, egy oly eset fordult elő, melyszerint az illető anyakönyvvezető lelkész, a királyi illetékkiszabási hivatal részéről hozzáintézett megkeresés dacára, a hivatalos célra bekívánt anyakönyvi kivonat bélyegmentes kiállítását megtagadta.

Minthogy a leltárak kiegészítésére hivatalból kiállítandó anyakönyvi kivonatok bélyegmentessége az illetéki díjjegyzék 79. tétel c) pontjában kimondott azon általános elven alapszik, melyszerint mindazon okiratok, melyeknek kiállítását a hatóságok és hivatalok kizárólagosan hivatalos célokra kívánják, föltételesen bélyegmentesek. ezen kedvezmény alkalmazásának tehát, az illetéki díjjegyzék 22. tétel a) pontjához tartozó jegyzet rendelkezéseinek szem előtt tartása mellett, önrérthetőleg, a királyi illetékkiszabási hivatalok és pénzügyi hatóságok által hivatalból bekívánt anyakönyvi kivonatokra nézve is van helye: nevezett minisztérium az anyakönyvvezető lelkészeket 1879. évi január 13-án, 30,625. és december 29-én, 35,803. számok alatt kiadott szabályrendelete kiegészítéséül kéri mielőbb oda utasíttatni, hogy a királyi illetékkiszabási hivatalok és pénzügyi hatóságok által tőlük hivatalos célokra bekívánandó anyakönyvi kivonatok és családi értesítőket, bélyegmentesen szolgáltatassák ki.

47. Ugyanazon minisztérium által, folyó évi május 30-án, 15,700. szám alatti intézvényében, a Harper után több földrajzi és ugyancsak Stampfel Károly könyvkiadónak Pozsonyban megjelenő „A föld felületének fő alakjai“ című fali tábla (vászorra vonva s rúdakkal ellátva, ára 4 frt. 50 kr.), az országos tanszer-múzeum állandó bizottságának bírálati jelentése alapján, hézagpótló földrajzi taneszközül elemi népiskolák használatára ajánltatik.

Mindezen miniszteri intézvények már püspöki úton körözve lévén, tudomásul vétettek.

48. Ugyanazon minisztérium, folyó évi május hó 25-én, 16,933. szám alatti átírata kapcsában, az ő császári apostoli királyi Felsége által legmagasabb magánpénztárából, a nagy-kéri helvét hitvallású ev. hitközség részére legkegyelmesebben engedélyezett 150 frt. iskolaépítkezési segélyt, átszolgáltatás és nyugtázás végett, püspöki hivatalunkhoz megküldvén:

A fejedelmi legmagasabb kegy illetén nyilvánulása hódoló tisztelettel, mély és hálás köszönettel fogadtatott.

49. Az emődi ref. egyház, 1600 frt. egyházkerületi tőketartozásának folyó évi kamatait elengedtetni kéri, felhóvván indokul, hogy a múlt évi március hó 17-én pusztított tűzvész nyomainak elhárítása, a romba dőlt épületek helyreállítása, sőt az egyház anyagi erejét teljesen kimerítette.

Ezen kérvény elintézés végett az egyházkerületi pénzügyi választmánynak adatik ki.

50. Jelen gyűlésünk beveződése előtt néhány perccel jelenté elnök-püspök úr azon fájdalmasan megdöbbsentő s vele épen ez órában hivatalosan közölt gyászhirot, hogy Ragályi Gyula, a gömöri egyházmegye köztiszteletű s szeretetű gondnoka, Marienbádban, szélhűdés következtében, jobblétre szenderült.

A váratlanul jött gyászhirot a még jelenlevők szívhúrjait a legérzékenyebben érinté meg, s legott általános lón a fájdalom, mely az érzékeny közveszteség fölött, a mély sajnálat és őszinte szájalom hangjaiban nyert kifejezést; mert ő benne is

egyike dőlt ki ismét egyházi kormányférfainknak s a kiváló erős jellemekek, kiben a férfias nyíltság és a legnemesebb polgári erények, az egyházunk s szent vallásunk ügyei iránt hön lángoló buzgalommal lévén párosulva: ő is, mint ilyen, egyháztársadalmi életünk kimagasló alakjai közt állott előttünk, teljes mértékben bírva tiszteletünket, s benne, mint az erély férfiában helyezett őszinte bizalmunkat. Ezért, fájó érzések közt bár, de készséggel fizetjük le egyházkerületünk ezen elhunyt derék férfiának sírjánál is a kegyelet szent adóját. Legyenek az ő e téren szerzett érdemei jegyzőkönyvünkben örökítve s emléke hosszú időközön át utódainknál megőrizve! Áldás és béke nemes hamvaira!

Amennyiben pedig az elhunyt férfiú tetemeinek távoli elhunyta helyéről, a ragályi családi sírboltba leendő elhozatalával, ugyanott a temetési gyászszertartás is már legközelebb meg fog történni, oda ez alkalomra egyházkerületünk részéről gyásztisztességtevő képviselőkül: Kun Bertalan püspökünk vezérlete alatt, Debreczeni Gábor, felsőborsodi esperes, Ragályi György, felsőborsodi, Lükő Géza, tornai egyházmegyei gondnokok kiküldetnek.

51. Legközelebbi folyó évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk megtartása, a szokott sorrend szerint, az ungi egyházmegyére következők:

az a szokott rendes időben, folyó évi szeptember hó végén, az elnökség által kellő időben kitűzendő s közhírré teendő napokon, az ungvári egyházban fog megtartatni. Mi iránt úgy az ungi egyházmegye, mint az ungvári egyház, jegyzőkönyvi kivonaton kiértésítetteti határozattak.

52. Mindezen jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették.

Jegyzették: *Balint József*, egyházkerületi főjegyző, az 1, 2, 3, 4, 6, 7, 11, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 51, 52;
Mitrovics Gyula, aljegyző, az 5, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 21, 22, 23, 24, 26, 27;
Bizony Ákos, helyettesített világi jegyző, a 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 49-ik pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. Elnök-püspök úr a gyűlést megnyitja.
2. Főgondnok úrnak gyűlésünkön meg nem jelenhetése jelentetik.
3. A képviselők igazoltatnak.
4. A főiskolai világi algondnokságra;
5. Az egyházkerületi világi fő- és aljegyzőségekre beadott szavazatok fölbontása s kijelöltetések.
6. Az áttérési esetek anyakönyvezésére szükséges utasítások.
7. Az alsóborsodi egyházmegyei szederkényi egyház tanítói díjlevele sürgettetik.
8. A főlentelendő lelkészek új eskümintája iránti intézkedés.
9. A főiskolai kormányzati rendszabályoknak a természettani és természettajzi múzeumra nézve lett kiegészítése jelentetik.
10. A főiskolai tanári kar és igazgató-tanács benyújtott munkálata a középiskolai új tanterv ügyében.
11. A népiskoláknak a konvent által kívánt átalakítása céljából, az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság által egybeállított adatok a konvent elé terjesztetnek.
12. A fennebb jelzett tanterv életbeléptetése céljából a tankönyvek átvizsgáltatni s a szükséghez képest meghagyatni vagy átalakíttatni határozattak.
13. Intézkedés kívántatik a konvent útján a külföldi egyetemeken lehető alapítványok kipuhatólása s a tanári karra is kiterjesztendő nyugdíjazás ügyében.
14. Ragályi György, a sárospataki főiskolai tanári nyugdíjintézet és az egyházkerületi papi özvegy-árvatár javára külön-külön 500—500 frtot alapítványoz.
15. A konvent, az egyházkerületek és egyházmegyékben létező nyugdíjintézetekről; valamint
16. Az országos tanítói nyugdíj nem élvező tanítók számáról, korukról, helyzetökről sat. kimutatást kíván.

17. A liszikai és gesztelyi egyházak tűzkára megtérítése iránti panasza kiegyenlített.
18. A r.-szendi lelkész-tanítótól illetéktelenül követelt nyugdíj illeték befizetése ügyében fölterjesztett panasz.
19. Tóth Pál, egyházkerületi főleánynőveldei igazgatónak az intézet fűtésére fordított költsége megtérítettik.
20. Az egyházkerületi s egyházmegyei gyűlésekre vagy más alkalmakkal egyházi ügyben utazó tagjai részére, mérsékelt vasúti viteldíj eszközése a minisztériumnál ujjolag kérelmeztek.
21. A főiskolai szupplikációk fenn- vagy nem tartása s egy a főiskolában fölállítandó és az eddiginél célszerűbb konviktus ügye ez időszertint még függőben hagyatik.
22. A főiskolai igazgató-tanács javaslata a főiskolai kormányzati rendszabályokra vonatkozólag, a fő- és alkönyvtárnokoknak kik által választatása és díjazása ügyében.
23. Ugyanezak az igazgató-tanács véleménye a főiskolai könyvtár célszerűbb használhatósága sat. iránt.
24. Az igazgató-tanács indítványa a rajztanítási díjazásra nézve.
25. Fráter S., gy.-tarlói bérlő részére a még bent levő 1000 frt óvadék kiadása ügyében tett intézkedések.
26. A főiskolai tanári kar utasittatik a főiskolai rendtartási és fegyelmi szabályoknak egy külön bizottság által, részint az egyházkerületi, részint a tanügyi bizottsági és más jegyzőkönyvekből lehető egybeállítatására s annak az igazgató-tanács jövő évi téli gyűlésére leendő beterjesztésére.
27. Szívos Mihály, tápintézeti felügyelő eddigi hivataláról lemondott; azonban érdemei elismerése mellett, ismét egyhangúlag megválasztatott.
28. Az egyházkerületnek a sárospataki államképezdére vonatkozó szerződése ügyében, a kötelezett 3000 frtra nézve intézkedések tétettek.
29. Bódogh Károlynak a téglagyár ügyére vonatkozó okmányok kiadatni határozattak.
30. Naményi Bertalan, fuló-kérsi lakos kérelmét illetőleg, fiának a főiskola épületében egy szobához való állítólagos jogára nézve határozat hozatik.
31. A néhai Árvai József örökösének az egytetemes tanügyi bizottsággal volt szerződése s ebből kifolyó követelése ügyének tisztázása.
32. Az egyházkerületi számvevőszék a Kiss Károly, egyházkerületi dékán és Bakoss Antal, egyházkerületi világi pénztárnok, a kezelésök alatti pénztárak állásáról s némely pénzügyi intézkedésekről való kimutatása.
33. Az özvegy-árvtári illetmények föl vételével esetleg történhető visszaélések ellen ;
34. Ugy szintén a segélyosztás módjára nézve is intézkedések tétetnek.
35. Kiss Károly, egyházkerületi dékán és Bakoss Antal, egyházkerületi világi pénztárnok a beterjesztett számadatokban előforduló tételekre nézve a fölmentvény megadatik.
36. A b.-vendégii egyházon az 1 frt. 65 kr. hátrálékban levő biztosítási díjnak behajtása elhatározattik.
37. Az egyházkerületi lelkészvizsgáló választmány jelentése a folyó vizsgák eredményéről.
38. A Szondy-Kenessey alapítvány elhelyezése.
39. A budapesti országos árvaegylet gyámolitása az egyházmegyéknek ajánltatik.
40. A magyarországi ref. egyház híveihez intézett föl hívó szózat elnökileg fölmutattatik.
41. Az 1882-iki államsegélyről szóló számadás fölterjesztetik.
42. A magyar kir. vallás- és közoktatási minisztérium intézvényei: a magyarországi központi takarékpénztár betéti könyveinek; ugy szintén
43. Ugyanazon minisztérium a „Pesti magyar kereskedelmi bank,“ a „Magyar jelzálog-hitelbank“ és a „Pesti hazai első takarékpénztár-egyesület“ című részvénytársaságok jelzálog-levelei sat., a közigazgatás minden ágazatában üzleti biztosítékül az államkincstár részéről lehető elfogadtatása.
44. „ „ a középiskolai rendtartásban, a magaviselet jelzésére eddig használt három fokozatnak módosítása.
45. „ „ az iskolai takarékpénztárak kezelésének ellenőrzése.
46. „ „ a hivatalos célra bekívánt anyakönyvi adatoknak bélyegmentes kiállítására.
47. „ „ a Harper-féle „Föld felületének főalakjai“ című falitábla megszerzése.
48. „ „ a nagy-kéri reform. egyház részére iskolaépítési célra Ő cs. kir. apostoli felsége által ajánlott 150 frt. segély ügyében.
49. Az emődi egyház 1600 frt. kölcsöne elengedését kérelmezi.
50. Ragályi Gyula, gömőri egyházmegyei gondnok halála jelentetik.
51. E folyó évi őszi gyűlésünk helyéül az ungvári egyház tűzetik ki.
52. A jegyzőkönyv meghitelesítettik.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely határozatok mely testületeket, bizottságokat vagy egyeseket illetnek.

- Alsóborsodi egyházmegyét 7.
 Árvai József örököseit 3.
 Bakoss Antal egyházkerületi világi pénztárnokot 35.
 Bernáth Elemér felsőzempléni egyházmegyei gondnokot 25.
 Bódogh Károly alsőzempléni egyházmegyei tanácsbíró 29.
 Bódva-vendégii egyházat 36.
 Debreczeni Gábor felsőborsodi esperest 50.
 Debreczeni Bertalan egyházkerületi világi főjegyzőt 5.
 Dókus Józsefet 4.
 Egyetemes tanügyi bizottságot 10.
 Egyházmegyéket általában 4., 5., 15., 16., 39., 40., 42., 43., 44., 45., 46., 47.
 Egyházakat általában 4.
 Egyházkerületi konventi képviselőket 10., 11., 13.
 Egyházkerületi jegyzői kart 8.
 Egyházkerületi pénzügyi bizottságot 49.
 Egyházmegyei dékánokat 33., 34.
 Espereseket általában 5., 15, 16.
 Fráter Sándor györgytarlói bérlőt 25.
 Főiskolai tanári kart 12., 23., 26.
 Főiskolai gazdasági választmányt 23., 29., 25.
 Főiskolai igazgató-tanácsot 9., 12., 21., 24.
 Gömöri egyházmegyét 38.
 Kálosai (Gömör) egyházat 38.
 Kiss Károly egyházkerületi dékánt 35.
 Lükő Géza tornai egyházmegyei gondnokot 50.
 Nagy-kéri egyházat 48.
 Naményi Bertalan fuló-kércsi lakost 30.
 Németh László főiskolai jogigazgatót 25.
 Püspöki hivatalt 8., 6., 11., 15., 18., 20., 50.
 Ragályi György felsőborsodi egyházmegyei gondnokot 14., 50.
 Szederkényi (a.-borsodi) egyházat 7.
 Szívos Mihály tápintézeti felügyelőt 27.
 Teleky Péter abauji egyházmegyei tanácsbíró 4.
 Tornai egyházmegyét 36.
 Tóth Pál egyházkerületi főleánynöveldei igazgató-tanárt 19.
 Ungi egyházmegyét 51.
 Ungvári egyházat 51.
 Ujházy János gazdasági választmányi tagot 25.
 Vay Miklós báró ifjabb, alsőzempléni egyházmegyei gondnokot 25.
 Vécsey József főiskolai igazgató-tanácstagot 25.